

Differentia à
transuersis
processibus.

Libro de Of-
sibus, & octa-
uo de Admi.
dissec.

*In Lib. de Os-
sibus.*

Tum alibi sa-
pius, tum maxi-
me de Admi.
dissec.

A spina diffe-
rentia.

uerfus processibus, uertebrae thoracis etiam inuicem uariant, uerum non adeo ut Galenus in decimo tertio de Partium usu prodidit, decimam & duas ipsi succumbentes transuerfis priuans processibus, Omnibus enim thoracis uertebreis utriusque unus transuerfus obigit processum, qui magnitudine in nouem superioribus uertebreis uix quicquam differt. decimae autem uertebrae transuerfus processum minus, quam superiorum uertebrae, extuberant, ut etiam decima, quae ipsi committitur costa, admodum parua spurius est. Undecimae uero uertebrae transuerfus processum minus adhuc decimae sunt, & duodecime processum adhuc minores ipsius undecimae; nimirum quod non tantum horum processuum usus, atque superiorum uertebrae processuum, sit. Caeteris enim omnibus costae articulantur, quarum gratia thoracis uertebrae ualidis si mos crassissimos processum transuerfos sibi uendicat. Duodecimae uero & undecimae transuerfis processibus costae non articulantur. duae enim infimae utriusque lateris costae, unica tantum ad uertebrae corpus articulatione committitur, reliquis interim ad uertebrae corpora & processuum transuerforum apices dearticulatis. Ad apices namque transuerforum processuum nouem superiorum thoracis uertebrae sinus cartilagine in crustati uidentur, quibus costarum capitulum articulat. In transuerfis autem decimae uertebrae processibus cuiusmodi sinus aut nulli, aut interdum obscuri conspiciuntur: in duarum uero infimarum processibus profusus nulli occurrunt. Praeterea sinus in transuerforum processuum apicibus sculpti, omnes quidem anteriori processuum sede habentur: uerum alij profundiores, alij mediam magis occupant. Primae enim uertebrae transuerforum processuum sinus deorsum spectant, nonae uero sursum, mediae autem medio se habent modo. Quod Galenus quidem parum animaduersisse uidetur, quum costarum nexus explicatis, huiusmodi sinus omnes deorsum spectare, atque inferiori apicis transuerforum processuum sede insculpi arbitrat. Qui decimam thoracis uertebrae, & duas huic subiectas nequaquam transuerfis processibus ob id debebat priuare, quod illi totius dorsum in latum motum essent praepediunt. Sienim motus illius ratione Naturae transuerfos processum illis uertebreis abesse uoluisset, non magis uertebrae decimae (quam Galenus supra infraque suscipi tradidit) subditas, quam superpositas, debuisset illis processibus priuare. Nam si inferiorum uertebrae transuerfis processum motui laterali obstaculo erant futuri, profecto superiores non minus motui, quam inferiores obstitissent. Quemadmodum enim dorsum pars, quae uertebrae supra infraque exceptae subijcitur, sursum in illo motu ducitur: ita etiam superiacentem partem deorsum ferri necessum est, si modo ueluti in semicirculo dorsum in latum duci debeat, cuius semicirculi circumferentiae medium punctum uertebrae illa merito censetur, quae supra infraque suscipitur, quae cumque etiam haec est. At quid opus est huic fermioni, adhuc propter uertebrae utriusque suscepiam intellectu difficili, immorari: quum decima & duae ipsi succumbentes thoracis uertebrae tam insignes transuerfos processum habeant, quam illorum usus in musculorum exortu infertionem expedit. Quintum Galenus si nescio quam memor, passim omnes costas duobus internodijs articulari prodidit, uno scilicet uertebrae corpori, altero autem transuerfo processui. quod si esset (uti sane non est) nunquid & decima thoracis uertebra, & duae ipsi subditae necessario transuerfis donarentur processibus: Quo autem ductu illi aut sursum aut deorsum porrigantur, tunc dicemus, quum thoracis uertebrae spinas fermioni subnexuerimus. Natura enim omnibus thoracis uertebreis spinam toto ductu simplicem, minimeque bifidam largitur. Atque huius spinae in omnibus uertebreis non eadem forma uisitur. Nouem enim superiores longissimas exigunt spinas, non admodum amplas, at tamen exempli gratia in mucrone sensim desinentes, triangularem imaginem ita referentes, ac si triangulari constantem pyramide. Superiori namque sede rectam acutamque ostendunt lineam, secundum ipsarum longitudinem exprorectam, & deinde utriusque latera iuxta inferiorem ipsarum sedem, simile etiam obtinent lineam. adeo ut spinae unius, tres longae acutaeque lineae, ternas superficies efformet: quarum duae superiores spinam sedem constitunt, quae superiore uertebrae respicit, atque harum una utriusque habetur. tertia superficies inferiorem constituit sedem, subiacetis uertebrae spinae incumbens. Tres istae superficies in eadem spina in nouem superioribus uertebreis, ut plurimum pares & aequae amplae cernuntur, et duae superficies exacte laeues sunt. tertia autem & inferior aspera est, & ueluti lineae secundum ipsius longitudinem ducta interdiuiditur. Ab hac tertiae superficiei linea ligamentum prodit, quod lineae duabus superficibus communi inferitur, ac inuicem spinas colligas, interuallumque earundem optens, dextros spinae musculos a sinistris dirimit, illi respondens ligamentum, quod inter ulnam & radium, ac inter tibiam os & fibulam consistere dicam. Interdum superiores superficies inferiori ampliores apparent, ipsaeque spinae lateribus magis (quemadmodum in quadrupedibus cernitur) sunt depressae. Decima thoracis uertebra non ita prominentem, atque superiores uertebrae, spinam exigat: neque haec triangula-

rem illam imaginem adeo scite communtratur. Duæ enim superiores superficies, amplius
dum sunt. tertia autem inferior uel angusta cernitur, nec ualde depressa, sed insigniter al
inæqualis. Præterea spinæ huius mucro obtusus amplius est, non ut superiorum uertebrarum
spinæ acutus & strictus. Vnde decimæ uertebræ^c spina, adhuc minus quam decimæ expo
sitæ^c utrinque magis adhuc deprimitur, ampliorque (si superiora inferioraque inspexeris) efficitur
inde inferior ipsius superficies in lineam insigniter extuberat, neque amplius depressa, se
& aspera uisitur, huiusque spinæ mucro admodum obtusus est ac spissus. Duodecimæ^d u
adhuc magis à superiorum uertebrarum spinis uariatur, ad lumborum uertebrarum^e spin
ginem magna ex parte accedens, quæ utrinque admodum depressa est: & si summum in
species, admodum lata & ampla. Cæterum ut omnibus uertebris non eadem spinarum
accidit, sic etiam spinæ ductu inuicem discrepant. Nouem namque superiorum thoracis
brarum spinæ, ut & cervicis, insigniter decliues feruntur, seu à summo ad inum tendunt
cimæ autem thoracis uertebræ spina minus quam superiorum spinæ deorsum conni
gisque rectâ retrorsum fertur. Vnde cimæ spina adhuc rectius erigitur, & huius rectitudo
duodecimæ spina uincit. Verum interim harum nulla adeo rectâ fertur, quin ipsius mucro
per magis deorsum, quam sursum, uergat, quod etiam omnium in lumbis uertebrarum
accidit, deorsum magis quam sursum spectantibus. Atque hæc in hominis dorso sua
da sunt. Canibus enim, simijs, leporibus, & alijs serè quadrupedibus prorsus contraria
tio, Galeni dogmatibus pulchrè quadrans. His enim decimæ thoracis uertebræ spi
que deorsum neque sursum uergit, & duæ deinceps, quæ statim decimæ subsunt, spi
habent obscure superiora suo mucrone spectantem. Reliquæ uerò has adhuc subsequen
nas exigunt ab imo sursum porrectas, longè profectò fecus, quam homo, cui ne unius qu
uertebræ spinam sursum magis, quam deorsum, inclinare, nemo uerè asserturus sit. Tran
colli uertebrarum processus, quemadmodum & nouem superiorum thoracis, ex Gale
tentiâ, decliues, seu à summo ad inum debet porrigi: uerum id adeo obscure leuiter
ui mentione dignum uideatur. Quandoquidem si transversos colli uertebrarum pro
non perfunctoriè consideraueris, dices illos^f externo seu posteriori eorum latere, deorsum
spicere^g interno autè seu anteriori latere, quod posteriori latius est, eorum tendere. Tran
autem nouem superiorum thoracis uertebrarum processus, toto ipsorum corpore rectè
& sursum magis, quam deorsum, feruntur. Verum^h superior eorum pars gibba u
inferior caua, & nonnihil sinuata, quasi hac ratione descensus ad inferiora speciem pro
illi referrent. Transuersi autem processus duodecimæ thoracis, non solum sursum con
uerum etiam egregiè retrorsum ducuntur, quemadmodum & undecimæ & decimæ pro
nonnihil sursum spectat^k. Transuersi lumborum uertebrarum processus admodum obscure su
ducuntur: quanquæ uertebræ sacro ossi commissa, paulò manifestius suos processus sursum
cernitur. In canibus transuersi processus colli uertebrarum perquam conspiciè & mai
deorsum tendunt. Thoracis autem uertebrarum processus, aut non deorsum feruntur, aut
modum leuiter. Verum lumborum uertebrarum processus insigniter in altum oblique
guntur, & Galeni descriptionibus ad amussim conueniunt: si modo uertebrarum num
exceperis, plures enim lumborum uertebræ canibus & caudatis simijs obrigerunt, quam
minibus, qui etiam plerumque à canibus una thoracis uertebræ superantur. Ad hunc signu
dum transuersi posterioresque thoracis uertebrarum processus constitutur, illi uerò^l quos
dentes & descendentes uocamus, ea quæ nunc subsequitur serie disponitur. Vertebræ
omnium quæ supra sacrum os habentur, articulationis, quæ nuper dictis efficitur process
duplex est ratio. aut enim succumbens uertebræ superiacentem subintrat, ac ab illa fuscip
aut succumbens superiorem in suis sinibus excipit. adeo ut omnis uertebræ, duabus ta
demptis, una parte fuscipiat, altera fuscipiatur. Prima enim cervicis uertebræ & superiori
riori sede fuscipit, "superiori quidem occipitis ossis capitula," inferiori autem secundam
cis uertebrarum." Duodecima uerò thoracis (nisi illa quæpiam interdum sit) utrinque
pitar, nullam interim fuscipiens. Omnes itaque hac uertebræ superiores, ad primam usque
uicis, priori articulationis genere committuntur. superior enim semper inferiorem ex
decima thoracis undecimam. Quæ autem sub utrinque fuscipita locantur, superiori qu
sui parte superiacentem excipiunt, inferiori autem parte subiacentè ingrediuntur. acque
ma lumborum uertebræ à secunda fuscipitur. Thoracis uertebræ supra utrinque fuscipe
positæ, eandem in ascendentibus descendentibusque processibus speciem quam^p colli uer
obtinent. Sunt autem hæc thoracis uertebræ, secundum Galeni sententiam in libro de Of
nouem superiores, quæ alijs in libro de Vitijs partium demum Isenim hinc undecimam